

Stockholm 2014-09-09

Energimyndigheten
Analysavdelningen
Att: Andreas Kannesten

E-post: andreas.kannesten@energimyndigheten.se

Energimyndighetens dnr 2014/2240

Svar på remiss av Energimyndighetens förslag till föreskrifter och allmänna råd om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet

SveMin är nationell branschförening för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige. Antalet medlemsföretag uppgår till ett 50-tal. Medlemsverksamheterna förekommer i hela landet, varav gruvorna huvudsakligen är lokaliserade till norra Sverige och Bergslagen. Svaren nedan tar sin utgångspunkt i bestämmelsernas tillämpning för industrianläggningar.

Sammanfattning av SveMins synpunkter

SveMin anser att det är mycket viktigt att tröskelvärdena och kriterierna för undantag från skyldigheten att utföra en kostnads-nyttoanalys ger utrymme för flexibilitet och anpassning till vad som är motiverat i det enskilda fallet. Likaså måste reglernas tillämpningsområde tydligt gå att utläsa. Detta är inte minst viktigt eftersom kopplingen till miljöprovningen kan leda till att ytterligare underlag förs in i processer som redan är omfattande både till sakinnehåll och beträffande processmaterial. Det måste också gå att med stöd av reglerna göra klara avgränsningar av vad som ska ingå i kostnads-nyttoanalysen, även detta med hänvisning till miljöprovningen och bedömningen av vad som bör omfattas av provningen.

Generella kommentarer

SveMin anser, trots att kopplingen till miljöprovningar inte är föremål för reglering inom ramen för detta remissförfarande, att det är motiverat att påtala befarade problem med kostnads-nyttoanalyser som en obligatorisk del i många industriföretags kommande miljöprovningar. Analysen kommer att baseras på en hypotetisk situation som normalt vore förhandlad mellan två parter. Dessutom avser analysen en del av verksamheten som inte utgör sökandens kärnverksamhet för den aktuella industrianläggningen och som därmed inte bör tillåtas få alltför stort genomslag för provningsförsättningarna.

SveMin befarar att det kan uppstå situationer dels vid provning av hela verksamheten, dels vid ansökan om ändringstillstånd, där det kan uppstå besvärliga bedömningar av hur ansökan ska avgränsas på grund av kostnads-nyttoanalysen. Såväl föreskrifter som de allmänna råden saknar vägledning i den frågan.

För det första bör kostnads-nyttoanalysen inte utgöra en del av provningsunderlaget om externt utnyttjande av spillvärme är orealistiskt. Här behöver undantagsmöjligheterna ses över (se nedan). För det andra kan det uppstå svåra avgränsningsproblem, särskilt när ansökan bara avser en del av verksamheten. Det finns en uppenbar risk att det från myndighetshåll kommer att framföras krav på att delar av verksamheten – med koppling till den spillvärme som genereras – ska ingå i miljöprovningen, trots att de i övrigt inte berörs av den planerade verksamhetsförändringen.

Sammanfattningsvis finns det en uppenbar risk att miljöprovningsprocesserna sväller på ett omotiverat och svårförutsägbart sätt genom reglerna om kostnads-nyttoanalys. Det är därför av yttersta vikt att undantagen från skyldighet att utföra kostnads-nyttoanalys är tydliga och anpassade till vad som är realistiskt i enskilda fall – se nedan. Otydliga bestämmelser om avgränsning beträffande skyldighet att utföra en kostnads-nyttoanalys och vilka delar av verksamheten som i så fall ska ingå i provningen riskerar sammantaget att både komplicera och försena processen att få en godkänd kostnadsnyttoanalys och att därmed förskjuta tidsplanen för hela miljötillståndsprocessen.

Kommentarer på föreslaget till föreskrifter och tillhörande allmänna råd

Tillämpningsområde

1 §/ Mot bakgrund av kravet att, för företag som är skyldiga att utföra en kostnads-nyttoanalys, inkludera delar av kostnads-nyttoanalysen i miljöprovningen är det viktigt att reglernas tillämpningsområde är tydligt.

Tröskelvärden för enskilda anläggningar

3 §/ Tröskelvärdena är satta utifrån parametrarna avståndet mellan en viss industrianläggning och en tekniskt lämplig anslutningspunkt i ett fjärrvärmenät respektive mängden tillgänglig nyttiggjord spillvärme i förhållande till värmeproduktionen vid aktuell fjärrvärmeanläggning, eller att den tillgängliga spillvärmen uppgår till minst 50 gigawattimmar per år.

SveMin anser att tröskelvärdena i större utsträckning behöver anpassas till andra förutsättningar för enskilda industrianläggningar. Som framgår av energieffektiviseringsdirektivet (art. 14.5 p. (c)) och förarbetena till det svenska genomförandet (prop. 2013/14:174 sid 157) finns det utrymme för att ta hänsyn till lämplig temperaturnivå vid bestämmande av vilka industrianläggningar som ska omfattas av reglerna. För gruvindustrin, där många anläggningar ligger i landets nordliga delar, är det troligt att vad som är lämplig temperaturnivå kan variera från fall till fall, beroende på avståndet mellan industrianläggningen och den lämpliga anslutningspunkten, klimatförutsättningar, årstidsberoende tillgång etc. Det är därför av stor betydelse att undantagen medger större flexibilitet och tillåts baseras på fler faktorer som avgör vad som utgör lämplig temperaturnivå.

För övrigt behöver det förtydligas hur avståndet mellan industrianläggningen och den lämpliga anslutningspunkten ska mätas; ett gruvområde kan vara stort.

Vad en kostnads-nyttoanalys ska innehålla

5 §/ I bestämmelsens ingress anges att den gäller jämförelsealternativ för *”nya nät för fjärrvärme eller fjärrkyla eller en energiproduktionsanläggning inom ett sådant nät”*. I de allmänna råden till bestämmelsen sägs att det framgår av 4 § i kostnads-nyttoanalyslagen vilka jämförelsealternativen är för industrianläggningar. Den senare bestämmelsen beskriver allmänt vad en kostnads-nyttoanalys ska innehålla. SveMin uppfattar således att 5 § i föreskrifterna inte är tillämplig för industrianläggningar och anser att detta skulle kunna uttryckas tydligare i föreskrifterna till exempel genom en hänvisning till lagen beträffande jämförelsealternativ för industrianläggningar.

6 – 8 §§/ Med hänvisning till kommentaren avseende föregående bestämmelse anser SveMin att föreskrifterna måste förtydligas, så att det klart framgår om 6 – 8 §§ är tillämpliga på kostnads-nyttoanalyser för industrianläggningar. Detta gäller särskilt beträffande 8 §, som anger vad som gäller för *jämförelsealternativ* i förhållande till den anläggning för vilken analysen utförs.

Hur en kostnads-nyttoanalys ska redovisas

9 §/ Kopplingen mellan kostnads-nyttoanalys och miljöprövningsprocessen enligt miljöbalken framgår av de allmänna råden till 9 § i de föreslagna föreskrifterna. Kravet på att en kostnads-nyttoanalys i vissa fall ska ingå i en ansökan om tillstånd anges i 22 kap. 1 (d) miljöbalken. För att inte belasta miljöprövningar onödigt är det mycket viktigt att endast de anläggningar där det verkligen är motiverat att utföra en kostnads-nyttoanalys enligt de nya bestämmelserna också är de som omfattas av skyldighet att utföra en sådan analys samt att det är tydligt när sådan skyldighet föreligger.

SveMin anser, med hänvisning till vad som ovan sagts i anslutning till 1, 3 och 9 §§ i föreskrifterna, att det är mycket viktigt att föreskrifterna dels innehåller relevanta kriterier för undantag från kravet att utföra en kostnads-nyttoanalys, dels att det tydligt kan utläsas vilka anläggningar som omfattas av denna skyldighet.

Övrigt

SveMin anser att det finns en risk för svårigheter att fullgöra skyldigheten att utföra fullständiga kostnads-nyttoanalyser eftersom sådana bygger på att en tredje part är beredd att lämna ingående information om sina energisystem. Den typen av information lämnas normalt inte ut till utomstående.

SveMin anser att det finns viss risk för att kostnads-nyttoanalysens koppling till miljöprövningen kan komma att påverka lokaliseringsbedömningen. En sådan utveckling kan bli besvärlig och direkt olämplig i förhållande till gruvverksamheter, som för det första är beroende av att lokaliseras i anslutning till den aktuella fyndigheten och för det andra inte sällan bör utformas så att den är lokaliserad på väl tilltaget avstånd från annan bebyggelse vilket kan hamna i konflikt med möjligheten att nyttiggöra spillvärme från verksamheten.

Stockholm, dag som ovan

SveMin, genom

Kerstin Brinnen

Anders Lundkvist

